

Lindevik

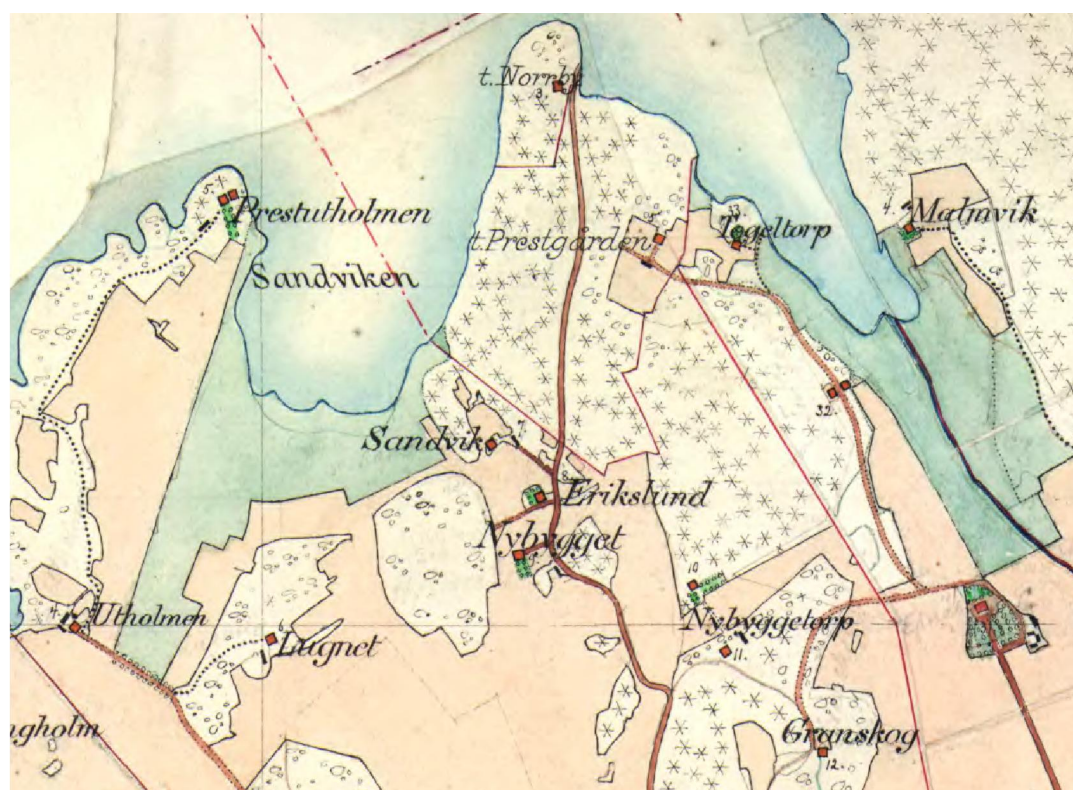
Lindevik var ett torp under Eknäs Bona 1:1, beläget mellan Eknäs och Tegeltorp på norra Munsö.

Avsikten är att beskriva torpet Lindeviks historia så långt framåt och bakåt i tiden det är möjligt. Detta avses att göras i etapper.

Tanken är att samla den information som finns tillgänglig om de som en gång bott där, var de kom ifrån och vart de tog vägen.

Detta dokument startar år 1923, då familjen Larsson får arrende på och flyttar till Lindevik, och går framåt till 1984, då den siste i familjen Larsson flyttar därifrån. Det material som använts är främst fotografier och dokument som påträffats hos familjen Larsson, samt de minnen och muntliga berättelser som erhållits från familjerna Lindberg, då främst på Sandvik och Nybygget.

Karta över norra Munsö ca 1901. "Lägenheten" Lindevik består då av två fastigheter.

Sammanfattning

Skall skrivas

Inledning

Lindevik var ett torp under Eknäs Bona 1:1. Här bodde på 1800-talet en av Munsös tre skomakare, vid namn Lindblom. Namnet Lindevik är belagt tidigast 1824 i Husförhörsbok Munsö AI:7 (1824-1829).

Den här historien startar 1923, då **Erik Petter Servatius Larsson** och hans hustru **Tora Maria Emilia Lindberg** flyttar in till Lindevik. De kommer närmast från Hackolmsund i Lossa kommun och övertar arrendet från Olof Fredrik Wallin och hans hustru Klara Elisabet Karlsson som flyttar till Erikslund på Munsö (*).

Erik Larsson, allmänt kallad "Lasse i Lindevik", var född 1884 i Barlingbo på Gotland och Tora var född 1889 på Djurö. De har barnen Fritz född 1917 och Najma född 1919.

År 1923 bor även skomakaränkan Karolina Matilda Karlsdotter Lindblom kvar på Lindevik. Hon flyttar sedermera till Ekerö Ålderdomshem 1932. Vid den här tiden fanns det fler torp på Lindevik, tex så bodde under lång tid både familjen Wallin och Lindblom samtidigt här.

**) Paret Wallin har fosterdottern Klara Maria Andersson, f 1906. Hennes fader är statdrängen Karl Wilhelm Andersson och moder Johanna Maria Andersson. Fadern dömd till straffarbete för otukt med sina barn. Modern är sinnessjuk på Konradsberg. Föräldrarnas hemvist är Angarns socken.*

Tora och Erik

Beskrivning av familjen Larsson

Tora och Erik gifter sig 1915 på Munsö och bor inledningsvis i villa Elisro på Munsö (var låg den?), samt en tid i Hackolmsund i Lossa kommun. Där bor de tillsammans med Toras bror Johan Hildor Lindberg och hans hustru Ida.

Nygifta paret Larsson

Tora var född på Djurö och uppväxt på Sandvik. Hennes far var båtskepparen och torparen Carl Johan Lindberg och modern var Edla Lindholm. När Tora var 5 år gammal flyttade familjen till Munsö, där föräldrarna arrenderade och sedermera köpte gården Sandvik.

Hon hade syskonen: Albert (Nybygget), Tor (Sandvik), David (Adelsö), Hildor (Hackolmsund) och Märta gift Palmqvist (Skeppsbacka).

Tora gick i skola på Munsö och hade läraren Alfred Vernborg. Hon var bla klasskamrat med Julius Larsson från Fågelsången.

Erik var född i Barlingbo på Gotland. Hans far var Hemmansägaren och Kronobåtsmannen Jacob Petter Larsson Berggren Händig, och modern var Helena Catharina Adrietta Norrby.

Erik och Tora hade barnen Fritz Erik Elemar född 1917 på Munsö och Najma Dagny Tora född 1919 i Hackolmsund i Lossa kommun.

Fritz var gift med Vivan Hammarberg, som var född i London på Kersö. De tog namnet Lindemyr och bodde i Lillbacken på Munsö.

Genom åren byggde Fritz mängder av små hus på Lindevik. Han var mycket idrottsintresserad och paddlade bla kanot, åkte skidor mm. Fritz var också en duktig träsnidare och tyckte om att snida "gubbar"

Han arbetade som busschaufför på MOAB, Mälaröbuss.

Fritz var väldigt naturintresserad och hade ett stort intresse för hembygden. Har genom åren tagit en stor mängd foton på hus och miljöer på Munsö. Nu i hembygdsföreningens förvar.

Skriv lite mer..

Najma var hemmadotter och bodde med sina föräldrar i Lindevik. Najma tyckte mycket om att resa, vilket hon gjorde med sina vänner. Hon gillade att sy och brodera och var duktig på det. På sin ålderdom bodde hon i en lägenhet på Ekerö

Skriv lite mer..

Beskrivning av platsen Lindevik

Lindevik ligger i en skogsbacke väster om Storskogen, mellan Eknäs och Tegeltorp. Österut har man utsikt över den breda uppodlade dalgång som strax nordost om gården mynnar i en vik av Mälaren, Slutviken. Framför sig blickar man över Malmskog och Löten. I norr vid Slutviken ligger det gamla fiskarstället Malmvik. I nära anslutning till Lindevik ligger några små åkrar, som arrenderades av Larsson, men som idag inte längre brukas utan används som betesmark.

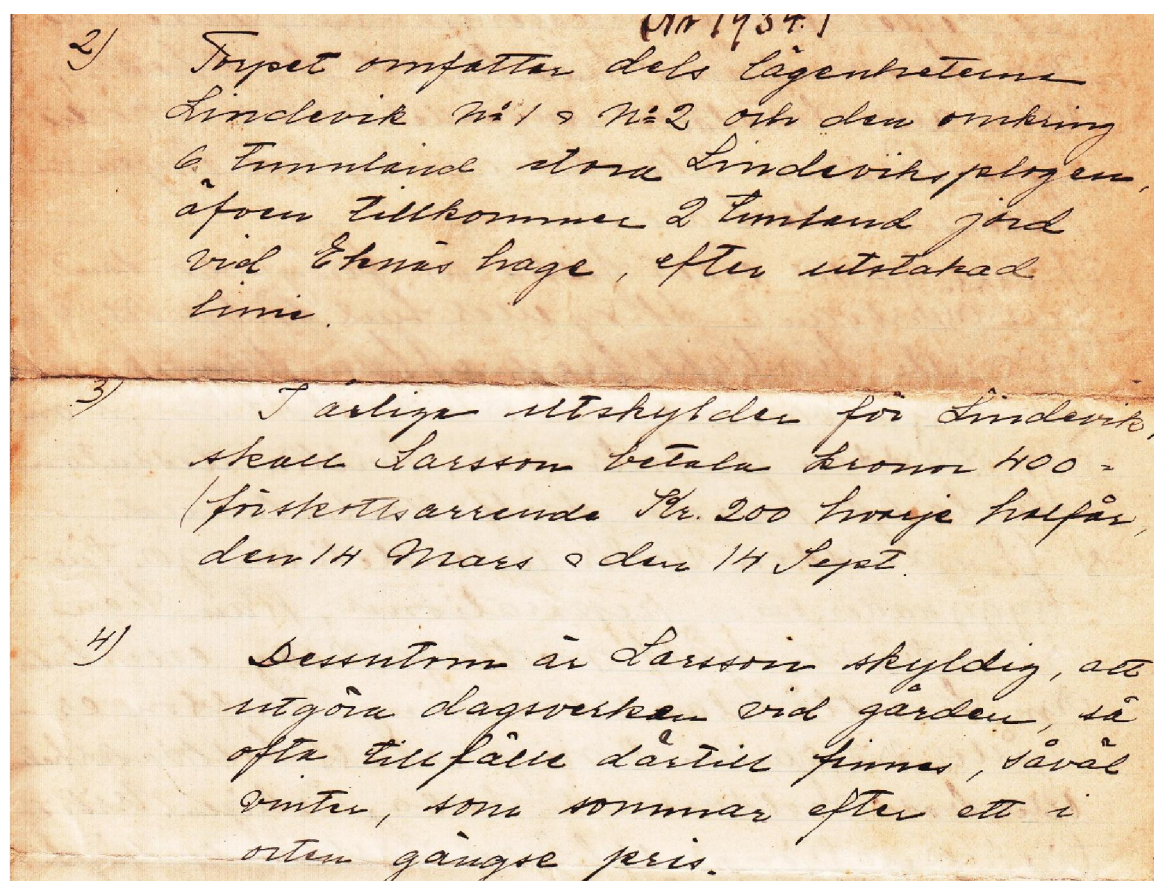
År 1923 fanns det flera torp och bostadshus på Lindevik, det framgår av såväl gamla kartor som arrendekontrakt, och flera familjer bodde här samtidigt. Familjen Larsson bodde till en början i den gamla torpstugan som revs när man byggde nytt bostadshus 1935. Då rev man förmodligen även de andra äldre torpstugorna. Det finns spår av dess på åkern nedanför huset, tex så växer det fortfarande en syrénhäck på platsen.

På Lindevik finns idag ett bostadshus (det som byggdes 1935), och en större ladugård som byggdes 1945-46, nu förfallen, samt ett antal uthus och bodar av varierande storlek och en jordkällare.

En smal grusväg leder söderifrån förbi gården och slutar vid Tegeltorpet lite längre norrut.

En välskött trädgård ned fruktträd och bärbuskar omger stugan och öster därom är ett större trädgårdsland med grönsaker och potatis.

Marken arrenderades inledningsvis från Eknäs (Arne Giertta) och sedan från Bona (Adam Giertta). Storleken på arrendet var 6 tunnland (ca 3 ha) åker, den sk Lindeviksplogen, samt 2 tunnland betesmark vid Eknäs. Priset var 400 kr per år och i kontraktet ingick att vid behov skulle Larsson göra dagsverken på Eknäs.

Den verksamhet man bedrev var företrädesvis jordbruk, främst då potatis, kanske också kompletterat med en del fiske. Man bedrev som brukligt självhushåll och hade en hel del djur, tex 2 hästar, 5-6 kor och gris, samt höns till husbehov. En favorithäst hette Billa. Djuren såldes dock på 1950-talet. På gården fanns alltid en hund, bla en spets som hette King och en annan som hette Toivo.

En beskrivning av Birgit Eriksson i Draknäs hur livet på landet var på den tiden, skiljer sig nog inte mycket från hur det var på Lindevik:

Familjen hade en häst och en ko. Mjölken från kon räckte till husbehov och när den var i sin köpte man från andra gårdar. Dessutom hade man gris, höns och kaniner. Varje år slaktades en gris och en kalv. Köttet drygades ut med bytet från småviltsjakt - fasan och hare bl.a. - dessutom fiskade man. Älg och rådjur fanns inte så mycket av på den tiden. Så mycket som möjligt togs tillvara av djuret. Man gjorde fläskkorv och grynkorv. Av grishuvudet gjorde man sylta och av svinmagen pressylta. Köttet konserverades eller enrisröktes. En liten kur för rökning av kött. Kylskåp skaffades redan 1939, finns fortfarande kvar. Drivs ej med el utan cirkulerande vätskor. Isblock som isolerades av sågspån var en annan metod att hålla maten kall. Dessutom en jordkällare för rotfruktsförvaring samt källare till bostadshuset. Man hade inte tillgång till tvättmaskin, men så länge BE kan minnas använde man "köpetvättmedel". Men hon vet att hennes mormor hade tvättat med björkaska och lut mm.

På gården fanns efter en tid en traktor, "Grälle". Den användes dock ej av Larsson, utan det var sonen Fritz som fick köra den. Grälle hamnade sedan hos Nils Lindberg på Sandvik. Erik och Tora hade aldrig någon bil, så man fick gå eller cykla till affären som låg vid Fridhem.

Den enda körvägen till Lindevik gick över Eknäs, men det fanns stigar över skogen till Sandvik och Nybyggetorp. Dessa "plogade" Najma för hand på vintern. Stigen till Sandvik ingår idag i den stora vandringsleden över Munsö, från Kersö till Väsby Hage. Enligt Alfred Vernborg var skogarna runt Lindevik rika på svamp.

Lindevik ligger tämligen avskilt och det var ganska långt till närmsta grannar. Man levde förmodligen ganska ensamt, även om det var en hel del kontakt med bröderna på Sandvik och Nybyggetorp på andra sidan skogen. Särskilt på storhelgerna, då "gubbarna" festade till ordentligt, ibland i dagarna tre. Högtidsdagar och namnsdagar firades med kafferep. Toras var berömda.

De närmsta grannarna var Knut och Maria Alm på Vinäs och familjen Gabrielsson i Nybyggetorp. Den allra närmaste grannen var Tegeltorp. Där bodde fram till 1940 familjen Anders Gustaf Vilhelm Nilsson och hans hustru Olga Viktoria Holmberg

Om Tegeltorp berättar Arne Johansson:

Familjen bodde där en kort tid, ca 1940. Fadern var lantarbetare på Eknäs och kom dit från Upplands Väsby. Stället var uselt med vägglöss på väggarna och saknade helt vatten. Det fick man ta i sjön. Ganska snart flyttade man till Vattunöden.

Erik Larsson brukade gården till 1964. Arrendet på jorden övertogs därefter av Nils Lindberg, Sandvik, brorson till Tora. Han brukade jorden till år omkring 1995, då den återgick till ägarna (Giertta).

Fotogalleri

Familjen framför den gamla torpstugan ca 1923, som revs när man byggde nytt bostadshus 1935. Här skymtar även en av de andra torpstugorna bakom, (samt t.v. en f.n. okänd person).

Familjen framför torpet ca 1935 efter ombyggnad. Inga spår av de gamla torpstugorna bakom.

Vinterbild från 1940-talet.

Fritz i kanot

Lindevik uthus 2019

Ett uthus till 2019

En tavla över Lindevik som idag hänger inne i bostadshuset. Konstnär okänd.

Lindevik 2019

Lite mer text?

År 1964 avlider Erik och Tora år 1984, och familjen Larsson flyttar därifrån. Därefter har Lindevik hyrts ut till sommargäster, men inte varit utsatt för något större underhåll, utan förfaller delvis bit för bit. Tex har den gamla ladugården nästan helt försvunnit, så också många av de gamla bodarna.

Framför huset 1947

Lite mer text?

På ålderns höst